

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук Сердюка Євгенія Васильовича на дисертацію Селіванової Наталі Петрівни «Адміністративно-правове забезпечення функціонування системи електронних закупівель в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Протягом багатьох років сфера державних закупівель в Україні була глибоко корумпованою. Із впровадженням системи електронних закупівель ProZorro як громадськість, так і бізнес отримали простий та систематизований механізм контролю та нагляду за державними закупівлями. А завдяки публічному статусу замовники стали відповідальніше ставитися до формування тендерної документації та відбору переможців. Водночас, прозорість в сфері публічних закупівель – це не панацея від будь-яких зловживань, а лише додатковий механізм, що допомагає будь-яким зацікавленим особам побачити порушення, а учасникам - захистити свої права від свавілля замовників та конкурентів.

Отже, головним засобом зміни механізму здійснення закупівель стало запровадження нової системи електронних закупівель – ProZorro, яка гарантує процедуру здійснення закупівель відповідно до принципів прозорості та відкритості. Проте, у зв'язку з тим, що система є ще новою, питання адміністративно-правового забезпечення її функціонування в деяких аспектах є неналежно врегульованими, що спричиняє порушення прав, свобод та законних інтересів учасників закупівельного циклу та ексцеси при здійсненні електронних

закупівель.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, Стратегії реформування системи публічних закупівель («дорожня карта») від 24 лютого 2016 р. № 175-р і плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин».

Мета дисертаційного дослідження полягала у тому, щоб на основі комплексного аналізу теоретико-методологічних засад, нормативних основ і практики діяльності публічної адміністрації визначити засади, адміністративний інструментарій та пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правового забезпечення функціонування системи електронних закупівель. Сформульовані відповідно до мети завдання дозволили дисертантці визначити сутність та особливості адміністративно-правового забезпечення функціонування системи електронних закупівель, виробити пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення обраної проблематики.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають вимогам МОН України.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження зумовлено досить раціональною та внутрішньо узгодженою

структурою дисертаційної роботи. Загальна структура роботи в цілому є логічною, послідовною, раціональною, обґрунтованою предметом, метою та завданнями дослідження.

Методологічною основою дисертації стали загальні і спеціальні методи наукового пізнання. Їх застосування обумовлюється системним підходом, що дає можливість досліджувати проблеми в єдності їх соціального змісту та юридичної форми. Загалом, комплексне поєднання зазначених методів дослідження стало запорукою успішного вирішення поставлених дисертантом завдань.

Високий ступінь вірогідності і наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу літературних джерел, нормативних актів, зокрема, Конституції і законів України, актів Президента та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади, публіцистичні, довідкові видання та статистичні матеріали, які стосуються функціонування системи електронних закупівель, що дозволило дисертантові сформулювати ряд важливих наукових положень, висновків та рекомендацій.

Зміст дисертації в цілому характеризується досить високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Чітко виражений теоретичний підхід, зокрема, вдало розроблені дефініції, класифікації і критерії дозволили автору аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних проблем адміністративно-правового забезпечення функціонування системи електронних закупівель.

Дисертація виконана здобувачем самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертанта. Ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і

використані лише для підкріплення позицій здобувача або відповідної наукової полеміки.

Наукова новизна отриманих результатів аргументується тим, що дисертація є одним із перших монографічних досліджень у вітчизняній правовій літературі, присвяченим аналізу адміністративно-правового забезпечення функціонування системи електронних закупівель. У результаті проведеного аналізу сформовано низку висновків, рекомендацій і пропозицій, відмінних від раніше одержаних результатів.

Так, авторкою доведено, що здійснення матеріально-технічних операцій у сфері забезпечення функціонування системи електронних закупівель є провідною формою адміністративної діяльності при здійсненні публічних закупівель та полягає у технічних та організаційних заходах функціонування системи електронних закупівель (Prozorro), спрямованих на забезпечення ефективного функціонування веб-порталу, його наповнення та створення й авторизацію відповідних електронних майданчиків.

Визначено юридичну природу адміністративної процедури реєстрації в системі електронних закупівель, яка складається з двох аспектів – процедури реєстрації учасника у системі Prozorro для участі у публічних закупівлях та процедури авторизації електронного майданчика, яка полягає у вчиненні суб'єктами певних оперативних, організаційних та правових дій для отримання від уповноваженого органу та підпорядкованої йому комісії позитивного рішення про доступ до системи електронних закупівель як оператора авторизованого електронного майданчику.

Досить вдало удосконалено поняття адміністративно-правового забезпечення функціонування системи електронних закупівель як

взаємозалежної системи організаційно-правових і адміністративно-технічних засад, адміністративного інструментарію діяльності публічної адміністрації на основі використання сертифікованих технічних засобів і відповідних комп'ютерних програм, які створюють належні умови для забезпечення товарами і послугами публічні установи, організації і підприємства.

Удосконалено законодавство щодо підвищення ефективності функціонування системи електронних публічних закупівель шляхом формальної законодавчої закріпленості принципу уникнення конфлікту інтересів, узгодження норм, що визначають процедури здійснення фінансового моніторингу, усунення законодавчих прогалин у сфері здійснення публічних закупівель, посилення адміністративної відповідальності за порушення законодавства про закупівлі.

Дістали подальшого розвитку компаративістичні положення забезпечення функціонування системи електронних закупівель в країнах учасниках ЄС, в результаті чого доведено, що існуюча в Україні система забезпечення електронних закупівель формально є найбільш досконалою, проте вимагає впровадження адміністративно-правових заходів запобігання корупційним проявам.

Практичне значення одержаних результатів в теоретичній і практичній сферах обумовлюється тим, що сформульовані і обґрунтовані в дисертації висновки та пропозиції впроваджені та можуть бути використані у науково-дослідній сфері, правотворчій сфері, правозастосовній діяльності та навчальному процесі.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Разом з тим, дисертація не позбавлена певних недоліків та суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та

уточнень.

1. У підрозділі 1.1 дисертантка визначає поняття та зміст адміністративно-правового забезпечення функціонування системи електронних закупівель, проте значну частину роботи присвячує саме нормативному забезпеченню. Хотілося б дізнатися позицію автора чому ж такий значний обсяг теоретичного підрозділу присвячено нормативному забезпеченню.

2. Залишається нерозкритою класифікація принципів забезпечення електронних закупівель (підрозділ 1.2).

3. На С. 166 авторка визначає, що країнах-учасниках ЄС функціонують провідні суб'єкти забезпечення функціонування системи електронних закупівель, як органи виконавчої влади, як автономні особи та як підпорядковані вищим органам влади особи. Проте, не зрозумілою є точка зору авторки, чи необхідно в Україні реформувати адміністративно-правовий статус провідного суб'єкта забезпечення функціонування системи електронних закупівель в Україні, як в деяких країнах ЄС.

4. На С. 176-177 авторка визначає проблему нормативної регламентації допорогових закупівель, проте позиція щодо її усунення потребує додаткових уточнень.

Вищенаведені зауваження, які в певній мірі носять характер побажань, не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи. Теоретичні результати й наукові положення, які містяться в цій дисертації, характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий вклад автора в юридичну науку. Вдалий і логічно поєднаний вибір у дослідженні питань, їх актуальність, розумне співвідношення теоретичних міркувань та прикладів з практики, чіткість викладу матеріалу, аргументованість

наукових висновків і узагальнень свідчать про значний науковий рівень проведеного дослідження та його практичне значення.

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених МОН вимог.

Загальний висновок.

Дисертаційне дослідження «Адміністративно-правове забезпечення функціонування системи електронних закупівель в Україні» є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання. Виходячи із зазначеного, слід вказати, що дисертаційне дослідження за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю, достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає науковій спеціальності 12.00.07 та вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а його автор – Селіванова Наталя Петрівна – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

**доцент кафедри конституційного,
адміністративного права та
соціально-гуманітарних дисциплін
Інституту права та суспільних відносин
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна»,
кандидат юридичних наук**

Є. В. Сердюк

Підпис Сердюка Є.В.

Засвідчено

Зас. директора ІМВ-Росі 001